

Сучасна українська мова. Стилїстика сучасної української мови

Робоча програма навчальної дисциплїни (Силабус)

Реквізити навчальної дисциплїни

Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський)</i>
Галузь знань	<i>03 Гуманітарні науки</i>
Спеціальність	<i>035 Фїлологія</i>
Освітня програма	Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англїйська
Статус дисциплїни	<i>Нормативна</i>
Форма навчання	<i>заочна</i>
Рїк підготовки, семестр	<i>3 курс, осїнний семестр</i>
Обсяг дисциплїни	<i>2 кредити (60 годин): 12 годин – аудиторна робота, 48 годин – СРС</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>залїк</i>
Розклад занять	http://rozklad.kpi.ua
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	кандидат фїлологічних наук, доцент кафедри української мови, літератури та культури Нечипоренко Алла Федорівна https://kumlk.kpi.ua/node/242
Розміщення курсу	https://classroom.google.com/u/0/c/MjY1NDAyNjU0Nzkx?hl=ru

Програма навчальної дисциплїни

1. Опис навчальної дисциплїни, її мета, предмет вивчання та результати навчання

Вивчення стилїстики сучасної української мови є складником у системї формування комунікативної компетенції державною мовою здобувачів освіти, а відтак складником професійної компетентності майбутнього лїнгвіста – перекладача. Зміст дисциплїни передбачає вивчення стилїстичних явищ сучасної української мови на рівні лексики, словотвору, морфології та синтаксису.

Метою вивчення дисциплїни є здатність здобувачів освіти визначати мовленнєву системність стилів сучасної української мови, що утворюється в процесї мовленнєвої діяльності з мовного матеріалу під дією позамовних чинників; видїляти й пояснювати стилїстичні ознаки мовних одиниць у текстах усіх стилів сучасної української літературної мови.

Предмет кредитного модуля - виражальні функції мовних одиниць у процесї мовлення залежно від мети, призначення, умов і сфери спілкування.

Дисциплїна «Сучасна українська мова. Стилїстика сучасної української мови» викладається у першому семестрї третього року навчання і складається з одного кредитного модуля.

Після засвоєння навчальної дисциплїни здобувачі освіти мають продемонструвати такі програмні результати навчання:

1. Дотримуватися морально-етичних та культурних норм, принципів академічної доброчесності та кодексу професійної етики, примножувати досягнення суспільства. (їмплементувати досвід формування культури академічної доброчесності та запобігання проявам академічної нечесності; висловлювати думки для успішного розв'язання проблем і завдань у

професійній діяльності; оволодіти основними поняттями та фундаментальними цінностями академічної доброчесності, розуміти її вплив на академічну культуру та якість освіти).

2. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземними мовами усно та письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації (використовувати стилістичні засоби для ефективного усного та писемного мовлення).

3. Створювати усні й письмові тексти різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами. (оцінювати стилістичні ефекти в тексті та виявляти стилістичні засоби, за допомогою яких вони досягаються).

4. Аналізувати мовний та літературний матеріал, розуміти й інтерпретувати із урахуванням тенденцій наукових розвідок екстралінгвістичний та інтертекстовий зв'язок творів класичної літератури й сучасного дискурсу (художнього та фахового) (аналізувати стилістичні та стильові особливості мовних засобів).

5. Використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування для розв'язання фахових комунікативних завдань у різних сферах професійної діяльності (виконувати стилістичний аналіз тексту різностильової приналежності).

6. Вести ділову комунікацію усно і письмово, редагувати, реферувати й анотувати різножанрові тексти державною та іноземними мовами (диференціювати стилістичні помилки та виправляти їх).

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Кредитний модуль «Сучасна українська мова. Стилістика сучасної української мови» має міждисциплінарний характер. За структурно-логічною схемою програми підготовки фахівця кредитний модуль «Сучасна українська мова. Стилістика сучасної української мови» ґрунтується та взаємопов'язаний зі знаннями та вміннями, якими студенти оволодівають у процесі засвоєння таких навчальних дисциплін, «Вступ до романо-германського мовознавства», «Друга іноземна мова (практичний курс)», «Іноземна мова (основна, практичний курс)» та іншими гуманітарними науками забезпечує вищу філологічну освіту, передбачає глибоке і всебічне вивчення системи і структури національної мови, аналіз і відносний опис лінгвістичних одиниць усіх рівнів, формує гуманітарну складову в програмі підготовки майбутнього перекладача.

Знання, вміння та досвід, здобуті у процесі навчання цього кредитного модуля, забезпечують подальше оволодіння такими навчальними дисциплінами, як «Переклад і редагування фахових текстів» та «Прикладні лінгвістичні дослідження».

3. Зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Стилістика як розділ українського мовознавства та самостійна лінгвістична наука

Тема 1. Стилістика у системі лінгвістичних дисциплін. Поняття і категорії стилістики.

Структура стилістики

Тема 2. Стилістична норма. Стилістичне значення. Стилістичні помилки

Тема 3. Характеристика функціональних стилів української мови

Розділ 2. Стилістичні ресурси української мови. Лексична стилістика

Тема 1. Стилістичні ресурси української мови. Стилістичні прийоми. Фоностилістика

Тема 2. Стилістична диференціація лексичного складу української мови

Тема 3. Функціонально-стильова диференціація фразеологічних засобів

Розділ 3. Стилістична граматики сучасної української мови

Тема 1. Стилістичні можливості граматичних форм повнозначних/службових частин мови

Тема 2. Стилістичний синтаксис

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова:

1. Мацько Л. І. Стилістика української мови: підруч. [для студ. філол. спец. вищ. навч. закл.] / Л. І. Мацько, О. М. Сидоренко, О. М. Мацько; [ред. Л. І. Мацько] – К.: Вища школа, 2005. – 462 с. – Режим доступу – http://litmisto.org.ua/?page_id=7116

Допоміжна:

1. Дудик П.С. Стилістика української мови: Навч. посіб./П.С. Дудик. – ВЦ «Академія», 2005. – 356 с. Режим доступу - <http://194.44.152.155/elib/local/sk679385.pdf>
2. Ермоленко С. Я. Нариси з української словесності (стилістика та культура мови) / С. Я. Ермоленко. – К.: Довіра, 1999. – 431 с.
3. Мацько Л.І. Культура української фахової мови: Навч.посіб./Л.І.Мацько, Л.В.Кравець. – К.: ВЦ «Академія», 2007. – 360 с. – Режим доступу – http://univer.nuczu.edu.ua/tmp_metod/3685/kul%27tura_ukrains%27kogo_fahovogo_movlennya.pdf
4. Українська мова. Енциклопедія / [ред. В. М. Русанівський]. – К.: «Українська енциклопедія» ім. М. П. Бажана, 2000. – 750 с. <http://litopys.org.ua/ukrmova/um.htm>
5. Українська лінгвостилістика ХХ – початку ХХІ ст.: система понять і бібліографічні джерела / [за ред. д-ра філол. наук С.Я.Ермоленко.]. – К: Грамота, 2007. – 368 с.

Література знаходиться у бібліотеці КПІ ім. Ігоря Сікорського, методичному кабінеті кафедри української мови, літератури та культури, в системі «Електронний КАМПУС» та Інтернеті

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Календарний план

№	Зміст навчальної роботи	Лекція	Практичне заняття	СРС
1	Розділ 1. Стилістика як розділ українського мовознавства та самостійна лінгвістична наука Тема 1. Стилістика у системі лінгвістичних дисциплін. Поняття і категорії стилістики. Структура стилістики Лекція 1. Стилістика як розділ українського мовознавства та самостійна лінгвістична наука.	2		1
2	Тема 2. Стилістична норма. Стилістичне значення. Стилістичні помилки			6
3	Практичне заняття 2. Стилістична норма та її реалізація у текстах різностильового характеру.		2	1
4	Тема 3. Характеристика функціональних стилів української мови			6
5	Розділ 2. Стилістичні ресурси української мови. Лексична стилістика Тема 1. Стилістичні ресурси української мови. Стилістичні прийоми. Фоностилістика Лекція 5. Фоностилістика. Системний характер тропіки.	2		1
6	Тема 2. Стилістична диференціація лексичного складу української мови			6
7	Практичне заняття 6. Стилістично маркована лексика.		2	1
8	Тема 3. Функціонально-стильова диференціація фразеологічних засобів			6
9	Розділ 3. Стилістична грамати́ка сучасної української мови			6

	Тема 1. Стилiстичнi можливостi граматичних форм повнозначних/службових частин мови			
10	Практичне заняття 8. Труднощi української словозмiни та словопоеднання. Використання категорiй повнозначних частин мови як стилiстичних одиниць.		2	2
11	Тема 2. Стилiстичний синтаксис			6
12	Практична 9. Пiдвищення рейтингу, залiк		2	6

6. Самостiйна робота студента/аспiранта

Кредитний модуль передбачає такі види самостiйної роботи: пiдготовка до лекцiйних, практичних заняття, пiдготовка до експрес-опитування та пiдготовка до залiку. Час, вiдведений на кожен з цих видiв самостiйної роботи, вказаний у п. 5.

Полiтика та контроль

7. Полiтика навчальної дисциплiни (освітнього компонента)

Вiдвiдування лекцiй, семiнарських заняття, активна робота на них i виконання завдань - неабхiднi для поглиблення теоретичних знань та розвитку практичних навичок i компетентностей та досягнення програмних результатiв навчання загалом. Перед заняттями здобувач вищої освiти ознайомлюється з рекомендованою лiтературою, наданою викладачем. Усi неабхiднi навчальнi матерiали викладач розміщує на гуглдиску або в онлайн середовищi Google Classroom, доступ до якого мають студенти, якi вивчають цей освiтнiй компонент.

Актуальну iнформацiю щодо органiзацiї навчального процесу з дисциплiни студенти отримують через повiдомлення у групi в Telegram/Viber та Електронному кампусi. Пiд час змiшаної/дистанцiйної форми навчання заняття проходять у форматi вiдеоконференцiй на платформi ZOOM/Meet.

Виконанi завдання здобувачi вищої освiти завантажують у свої папки на гуглдиску або здають через Google Classroom, доступ до яких надає викладач протягом першого тижня навчання. Термiн виконання домашнього навчального завдання узгоджується з викладачем. Завдання, поданi на перевiрку пiсля закінчення визначеного термiну, оцiнюються в 0 балiв. Якщо студент не здав завдання протягом визначеного термiну з поважної причини, яку пiдтверджує офiцiйний документ (довiдка про непрацездатнiсть, службова записка тощо), вiн може представити виконанi завдання за графiком, узгодженим з викладачем, але не пiзніше останнього практичного заняття. Перескладання завдань з метою пiдвищення оцiнки не передбачено. Вiдпрацювання пропущених без поважної причини заняття за рахунок виконання додаткових навчальних завдань не передбачено.

Поточний контроль. Викладач регулярно заносить результати поточного контролю в модуль «Поточний контроль» Електронного кампусу згiдно з Положенням про поточний, календарний i семестровий контроль в КПi ім. Iгоря Сiкорського. Детальнiше: https://document.kpi.ua/2020_7-137. Ознайомитися з результатами поточного контролю студент може в особистому кабiнетi в Електронному кампусi.

Правила призначення заохочувальних балiв. Вiдповiдно до Положення про систему оцiнювання результатiв навчання в КПi ім. Iгоря Сiкорського (<https://osvita.kpi.ua/node/37>), заохочувальнi бали не входять до основної 100-бальної шкали РСО i не можуть перевищувати 10% рейтингової шкали, тобто максимальна кiлькiсть додаткових балiв – 10. Для пiдвищення мотивацiї здобувачiв вищої освiти займатися науково-дослiдницькою роботою, їм призначають заохочувальнi бали за участь у науково-практичних конференцiях, семiнарах, кафедральних заходах за тематикою освiтнього компонента. Штрафнi бали з освiтнього компоненту не передбаченi.

Академiчна доброчеснiсть

Полiтика та принципи академiчної доброчесностi визначенi у роздiлi 3 Кодексу честi Нацiонального технічного унiверситету України «Київський полiтехнiчний iнститут iменi Iгоря

Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code> та Положенні про систему запобігання академічному плагіату (<https://osvita.kpi.ua/node/47>).

Норми етичної поведінки

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів

Студенти мають можливість порушити будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами.

Студенти мають право оскаржити результати контрольних заходів, але обов'язково аргументовано, пояснивши з яким критерієм не погоджуються відповідно до оціночного листа та/або зауважень. Детальніше:

http://osvita.kpi.ua/sites/default/files/downloads/Pol_potocnyi_kalendar_semestr_kontrol.pdf.

Інклюзивне навчання. Освітній компонент може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами, окрім студентів з серйозними вадами зору, які не дозволяють виконувати завдання за допомогою персональних комп'ютерів, ноутбуків та/або інших технічних засобів. Детальніше про забезпечення інклюзивності освіти в КПІ ім. Ігоря Сікорського за посиланням <https://osvita.kpi.ua/node/172>.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

№ з/п	Контрольний захід	%	Ваговий бал	Кіл-ть	Всього
1.	Опитування за темою заняття	78%	26	3	78
2.	Експрес-опитування	22%	22	1	22
	Всього				100

Рейтинг студента з дисципліни складається з балів, що він отримує за :

- 1) Опитування за темою на 3 практичних
- 2) Експрес-опитування за лекційним матеріалом

Основні критерії оцінювання роботи студентів

1. Опитування за темою:

Ваговий бал - 26

Критерії оцінювання:

відмінно: повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації);

добре: достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації), або повна відповідь з незначними неточностями;

задовільно: неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації) та незначні помилки;

незадовільно:– відсутність виконаного завдання або невідповідність вимогам на оцінку «задовільно».

2. Експрес-опитування

Ваговий бал - 22

Критерії оцінювання:

відмінно: повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації);

добре: достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації), або повна відповідь з незначними неточностями;

задовільно: неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації) та незначні помилки;

незадовільно:– відсутність виконаного завдання або невідповідність вимогам на оцінку «задовільно».

Результати оголошуються кожному студенту окремо у присутності або в дистанційній формі (е-поштою).

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Залікова контрольна робота

Ваговий бал залікової роботи оцінюється у 100 балів.

Залікова контрольна робота складається з відповіді на 2 теоретичних питання та виконання 2 практичних завдань. Кожне питання/завдання оцінюється в 25 балів

1 питання	2 питання	3 завдання	4 завдання
25	25	25	25

Критерії оцінювання:

Система оцінювання теоретичних питань/практичних завдань:

- «відмінно», повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації) – 22,5-25 балів;
- «добре», достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації, або незначні неточності) – 18,8-22,4 балів;
- «задовільно», неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації та деякі помилки) – 15-18,7 балів;
- «незадовільно», незадовільна відповідь – 0 балів.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено доцент, канд. філол. наук Алла Нечипоренко

Ухвалено кафедрою української мови, літератури та культури (протокол № 10 від 02.06.2021)

Погоджено Методичною комісією факультету лінгвістики(протокол № __ від _____)